Murska Sobota 10. marca 1955

OBMURSKI TEDNIK

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA OBMURJE

Leto VII. — Štev. 10. — Cena din 10.—

Izdaja časopisno in založniško podjetje »Naš tisk« M. Sobota. — Urejuje uredniški odbor. Direktor in odgovorni urednik Jože Vilid. Uredništvo in uprava M. Sobota, Trubarjev drevored 2. — Čekovni račun pri podružnici NB FLRJ v M. Soboti št. 641-T-500. — Telefon št. 158. — Tisk Obmurske tiskarne v M. Soboti. — Naročnina: četrtletna 100, polletna 200 in celoletna 400 din. — Izhaja vsak četrtek. — Poštnina plačana v gotovini.

Dvaindvajseta seja OLO M. Sobota:

KAR PRIGOSPODARIMO - NAJ OSTANE DOMA

OLO o zvišanju plačnih skladov v gospodarskih organizacijah. — Sprejem odloka o poslovnem času v trgovskih, gostinskih in obrtniških poslovalnicah. — Kmetijskim gospodarstvom so dodeljeni gozdovi. — Smoter prisilne uprave v Zadružnem trgovskem podjetju »Agromerkur«: izboljšanje razmer in poslovanja v podjetju.

Predzadnjo sredo je bila v M. Soboti 22. seja obeh zborov Okrajnega ljudskega odbora. Na dnevnem redu so bila nekatera važna vprašanja, ki jih v strnjenem besedilu posredujemo javnosti.

Okrajni ljudski odbor je pooblaščen, da lahko letos zviša ali pa zniža plačni fond za 5% v vseh gospodarskih organizacijah na svojem področju. V razpravi so odborniki zagovarjali dvoje, v bistvu si nasprotujočih stališč: prvič — povišanje plačnega fonda za 5% naj zajame vsa podjetja v okraju in drugič — plačni fond je treba povišati za vsako podjetje posebej, pri čemer naj bi se odstotek (seveda v okviru dovoljenih 5% ravnal po stopnji organiziranosti proizvodnje in delovnega procesa v posameznem podjetju. Zagovorniki prvega predloga so menili, da bi z linearnim zvišanjem plačnega fonda lahko odpravili očitno razliko med plačami nekvalificiranih in visokokvalificiranih delavcev, tako pa tudi dosegli, da bi strokovnjaki bili za svoje delo pravilno nagrajeni, da v bodoče ne bi več zapuščali naših podjetij in odhajali drugam. Po mnenju posameznih odbornikov bi to ugodno vplivalo na proizvodnjo, saj bi tako naše vodilne strokovnjake vzpodbudili k temu, da bi prispevali kar največ svojih umskih sposobnosti za njeno povečanje. Druga skupina ljudskih odbornikov, med katerimi je bil tudi predsednik Gospodarskega sveta pri OLO tov. Korošec, pa se je zavzemala za to, da ne bi vseh podjetij metali v en koš; ona podjetja, ki imajo bolje organizirano proizvodnjo, naj bodo deležna večjih ugodnosti (tudi 5% povišanja plačnega sklada), drugim pa je treba dati toliko, kolikor so si zaslužila. Njihova je tudi obveljala; ljudski odbor je pooblastil Gospodarski svet, da določi za posamezna podjetja odstotek zvišanja obračunskih plač v mejah do 5%, pri tem pa upošteva delovno storilnost in aktivnost v posameznih gospodarskih organizacijah.

Zatem so odborniki obeh zborov soglasno sprejeli odlok o poslovnem času v trgovskih, gostinskih in obrtnih poslovalnicah. Odlok bomo objavili o eni izmed prihodnjih številk našega lista.

Znano je, da so naša socialistična kmetijska gospodarstva bila v dokajšnji zagati zastran lesa in stelje. Brez gozdov so le težko izhajala; niso mogla graditi sicer potrebnih poslopij, niti niso mogla priti do potrebnega gnoja, ker jim je primanjkovalo stelje. Okrajni ljudski odbor je uvidel njihove težave in na seji s posebnimi odločbami dodelil večje površine gozdov kmetijskim gospodarstvom v Kramarovcih, Lendavi, Prosenjakovcih, M. Soboti in Beltincih.

(Nadaljevanje na 2. strani)

OD TEDNA — DO TEDNA

Srednji Vzhod preživlja te dni spet vroče dneve. Ni dovolj, da je iraško-turški pakt miniral že tako šibko arabsko enotnost in povzročil težka notranja trenja znotraj Arabske lige, najvišje politične organizacije te enotnosti. Sedaj se je tej nesreči pridružila nova, za razvoj dogodkov v tem delu sveta izredno nevarna bolezen, ki so jo doslej skušali zatreti z najrazličnejšimi sredstvi. Krvavi dogodki pri oazi Gaza na egiptovskem ozemlju so znova razplamteli arabsko sovraštvo do Izraela, države-novorojenčka po drugi svetovni vojni, ki ga arabski svet noče in tudi ne namerava priznati.

Spopadi in neredi na izraelsko-arabski meji (proti Egiptu, Jordanu, Siriji, Saudski Arabiji in Libanonu) so postali že vsakdanji pojav, z njimi se že leta ukvarjajo mešane komisije. Toda spopad pri Gazi je bil izredno krvav. Padlo je 36 egiptovskih vojakov, prav toliko pa je bilo ranjenih. Kot kaže, so izraelske enote vdrle čez mejo, napadle egiptovsko vojaško taborišče in ga razdejale. Egipt je zahteval izredni sestanek Varnostnega sveta. Ta se je že tudi sestal, vendar bo svojo sodbo izrekel šele potem, ko bo dodobra zaslišal generala Burnsa, načelnika opazovalcev OZN nad palestinskim premirjem.

Arabski svet že od izraelske ustanovitve po drugi svetovni vojni sodi, da mu je Zahod takorekoč iztrgal del nacionalnega ozemlja in ga podaril »zajedavcu« — Izraelu. Toda nova država si je po zaslugi doseljenih izvedencev z vseh dežel sveta kmalu zgradila krepke državne in gospodarske temelje, ki jih z novim dotokom priseljencev še bolj utrjuje. Posebno dobro je organizirala armado, ki se je z uspehom uprla združeni arabski ofenzivi v letu 1948-49 ter izbojevala zmago. Na prizadevanje Združenih narodov so prizadete stranke sklenile premirje. Toda vse do danes so na obeh straneh prekršili premirje že tolikokrat, da lahko govorimo o pravi »mali vojni«, ki divja z manjšimi ali večjimi presledki venomer.

Palestinska vojna je pustila za seboj še eno zlo — stotisoče arabskih beguncev z izraelskega ozemlja, ki jih izraelske oblasti kljub pozivu Združenih narodov nočejo sprejeti. Zato žive ob podpori OZN v različnih puščavskih predelih Arabije in čakajo dneva, ko se bodo spet lahko vrnili v staro domovino.

Izrael se krčevito brani bodočih »diverzantov«, razen tega naseljuje zapuščene predele državnega ozemlja z novimi priseljenci. Pri tem se opira na naravne pravice izraelskega ljudstva, ki je v zgodnji človeški zgodovini prebivalo tod.

Razprava pred Varnostnim svetom bo znova razgalila celotno pa-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Prlekija se pripravlja na 10. obletnico osvoboditve

Pravzaprav je začela praznovati Prlekija 10. obletnico zmage nad fašizmom že s Prešernovimi proslavami, ki so bile letos še v posebno svečanem vzdušju. Seveda se bo ta prazničnost še stopnjevala s prireditvami v pomladanskih mesecih, ko bo dosegla svoj višek z okrajno proslavo 10. obletnice naše osvoboditve — 4. in 5. junija v Ljutomeru.

Vsakoletne kulturno-prosvetne revije, ki so bile uspešne že nekaj let, bodo tudi letos v času od 24. aprila do 15. maja. Najpomembnejše bodo v Radencih in Bučkovcih. Obiskala ju bodo domala vsa kulturno-prosvetna društva iz ljutomerskega okraja.

22. maja bo v G. Radgoni pionirski festival, ki se ga bodo udeležili predvsem pionirski pevski zbori, ko bodo pokazali, s kakšnimi pesmimi hočejo proslaviti obletnico naše slavne zmage. Vse kaže, da se ga bo udeležilo okrog 5000 pionirjev.

Največičastnejša proslava obletnice velikega zgodovinskega dogodka pa bo v Ljutomeru. Prvega dne bo medokrajni gasilski dan, ko se bodo zbrali v metropoli Prlekije gasilci iz sosednih in najbrže še iz drugih okrajev. Na sporedu bodo razna tekmovanja iz gasilske dejavnosti. Naslednjega dne pa bo svečano zborovanje gasilcev, ki ga bodo počastila kulturno-umetniška društva iz vsega okraja. Nastopila bodo s svojimi pevskimi zbori. Ves spored svečanega praznovanja bodo poživile še razne fizkulturne tekme in podobni nastopi. Podrobnejši program prireditev bo znan šele kasneje, čeprav lahko že sedaj povemo, da takih svečanosti v Ljutomeru še ni bilo.

-rko

Več družbene zavesti v socialistična podjetja

S seje OLO Ljutomer

Na zadnji seji obeh zborov OLO Ljutomer so imeli na dnevnem redu več važnih gospodarskih problemov. Odborniki so živahno razpravljali posebno še, ko so govorili o delovanju nekaterih podjetij v okraju. Kritizirali so poslovanje podjetij »Slikoplesk« in »Elektro-radio«, ki sta zaradi malomarnega gospodarjenja v minulem letu izkazali poslovno izgubo. To velja zlasti za prvo podjetje, ki ima v Ljutomeru ugodne pogoje za delo. Posamezni odborniki so povedali primere, kako so uslužbenci v delovnem času zapuščali podjetje, upravnik pa ni vodil kontrole nad opravljenim delom in podobno.

Oba zbora sta menila, da bi bilo škoda, če bi podjetji prenehali delovati, zato bo izgubo kril OLO — pod pogojem, da vložena sredstva podjetji vrneta. Oba delovna kolektiva pa bosta morala odpraviti napake in pomanjkljivosti, ki so povzročile težave v dosedanjem poslovanju.

Sprejeli so predlog o osamosvojitvi Lesno industrijskega podjetja v Ljutomeru, ki je do sedaj poslovalo pod upravo LIP Maribor. Podjetje ima vse pogoje za samostojno poslovanje.

Na seji so tudi govorili o novem plačnem sistemu in pripravah za ustanavljanje komun. O novem plačnem sistemu delovni kolektivi živahno razpravljajo. Večina podjetij je že izdelala nove tarifne pravilnike. Največ težav imajo v kmetijskih zadrugah in kmetijskih gospodarstvih, saj je treba tu upoštevati vse okolnosti od razdrobljenosti površin do delavskega samoupravljanja, ki se šele v zadnjem času uveljavlja.

Združeno mladinsko vodstvo za Pomurje

Prejšnji torek, 1. marca, so se v Murski Soboti sestali na skupnem plenumu člani okrajnih komitejev Ljudske mladine iz M. Sobote in Ljutomera. Plenumu so prisostvovali tudi predsednik Ljudske mladine Slovenije tovariš Franček Mirtič in sekretar CK LMS tovariš Tone Kropušek in zvezni ljudski poslanec tovariš Vanek Siftar.

Delo plenuma, na katerem so razpravljali o stanju v organizacijah LMS v obeh dosedanjih pomurskih okrajih, je bilo plodno in temu ustrezni so tudi zaključki. Oba komiteja sta se izrekla za združitev mladinskih organizacij pod enotnim vodstvom in obenem tudi izvolila začasno 9-člansko predsedstvo. Za predsednika je bil izvoljen tovariš Franc Pleteršek, za sekretarja tov. Stane Kotnik.

Za napredek — poštne službe v Pomurju

Direktor za PTT promet tov. Jože Gerbec sodelavcu mariborskega »Večera«: UKV zveza Maribora s Ptujem in M. Soboto — Avtomatske centrale v Ptuju, Ljutomeru in M. Soboti — Preureditve poštnih poslopij v Murski Soboti in Ljutomeru — Redna avtobusna proga Murska Sobota—Lendava — Potreba po avtomatski centrali tudi v Gor. Radgoni.

Naša prizadevanja so bila po osvoboditvi usmerjena tudi k napredku poštne službe, ali kakor že ponavadi pravimo: poštnega, telegrafskega in telefonskega prometa. Kljub vztrajnim naporom pa nam še ni uspelo, da bi se vsaj približali v tem pogledu naprednejšim državam. Pri nas v Sloveniji odpade na sto prebivalcev komaj 0,80 telefona, kar nas uvršča na predzadnjo mesto med državami v Evropi.

Zadnja leta pa se prizadevanja za izboljšanje poštne službe še stopnjujejo; v načrtih, ki so stvar nekaj bodočih let, predvidevamo znatne izboljšave z vzpostavljanjem novih UKV zvez, namestitvijo avtomatskih telefonskih central v večjih središčih, preureditvijo poštnih stavb, odpiranjem novih avtobusnih prog in podobnimi ukrepi. Tako računamo, da se bomo v telefoniji kmalu povzpeli na tisto stopnjo, ko bodo na sto prebivalcev v naši republiki prišli trije telefoni.

O vseslovenskem načrtu bi lahko mnogo pisali, vendar nam skopo odmerjen prostor tega ne dopušča. Zato se bomo omejili samo na tisto, kar se v nekaj letih obeta vzhodni Stajerski in Prekmurju. V osnutku načrta za ultra-kratke valovne zveze — osnutek so naši strokovnjaki že izdelali — je predvidena taka povezava Maribora s Ptujem in Mursko Soboto. Okrajni ljudski odbori vzhodnega področja Slovenije se zavzemajo tudi za avtomatizacijo telefonske službe. Voljni so za uresničitev tega smotra prispevati tudi denarna sredstva. Tako naj bi avtomatske telefonske centrale dobila sedanja okrajna središča Ptuj, Ljutomer in M. Sobota. Najprej bo treba v teh mestih zgraditi odgovarjajoče stavbe ali pa preurediti sedanje, da bodo lahko služile svojemu namenu. Za take gradnje so se že odločili v M. Soboti in Ljutomeru. Avtomatična telefonska centrala pa bi bila potrebna tudi v Gor. Radgoni, vendar je tamkaj zanjo premalo zanimanja. Okrajni ljudski odbori bodo morali za stavbe in naprave prispevati svoj delež v denarnih sredstvih. Velika pridobitev za Prekmurje in njegove prebivalce bo tudi poštna avtobusna zveza M. Sobota—Lendava. Kdaj jo bodo odprli, še ni znano, vendar pa predvidevajo, da se bo to kmalu zgodilo. V M. Soboti bodo nanovo položili tudi nekaj kablov.

Napovedane izboljšave bodo precej pripomogle k napredku poštne službe v Pomurju, od česar bo imelo prebivalstvo velike koristi. Zato je tudi dolžnost krajevnih činiteljev, da se resno zavzamejo za uresničitev te velikopotezne zamisli.

Opozorilo

Zaradi izrednih snežnih padavin in morebitne nagle odjuge preti nekaterim pomurskim in obledavskim krajem nevarnost poplave. Da bi to nevarnost čimbolj omejili in preprečili gospodarsko škodo, je treba pri Ob LO in v posameznih vaseh ustanoviti posebne štabe, ki naj bi skrbeli za organizirano obrambo in izvajanje navodil okrajnega štaba.

Pozivamo prebivalstvo, naj s polnim čutom odgovornosti izvaja navodila in ukrepe teh organov, da stori vse potrebno, da bomo nevarnost in škodo kar najbolj omejili.

Svet za komunalne zadeve pri OLO Murska Sobota

Skladišča in delavce potrebujejo

Pred dnevi so imeli občni zbor člani sindikata kmetijskega gospodarstva »Muropolje« na Moti pri Ljutomeru. Tokrat sta jih obiskala podpredsednik OLO tov. Štefan Joha in tajnik OSS tov. Stane Feuš in skupaj s člani razpravljala o delavskem samoupravljanju, vlogi sindikatov, družbenem planu za leto 1955 in o življenjskih pogojih naših delavcev. Poleg tega so se pogovorili tudi o problemih, ki težijo gospodarstvo, predvsem o skladiščih, ki bi jih na posestvu bilo potrebno zgraditi, kajti sedaj nimajo kam spravljati pridelkov, kar jim povzroča mnogo nepotrebne škode. Delo je v začetku ovirala tudi nedisciplina nekaterih članov, vendar se je stanje sedaj v tem pogledu znatno zboljšalo.

Kmetijsko posestvo »Muropolje« so ustanovili komaj pred enim letom, vendar se je precej dobro razvilo. Letos nameravajo zboljšati živinorejo, nabaviti več kmetijskih strojev, primanjkuje jim pa delavcev in zato jih bodo še morali nekaj najeti. Tako so se na občnem zboru pomenili o svojih načrtih in potrebah. Ta pomenek bo gotovo obrodil zelo dobre sadove. F. S.

Prireditve ob Dnevu žena

Praznovanje 8. marca — mednarodnega Dneva žena — tudi letos ni šlo mimo naših krajev. Večje ali manjše slovesnosti so bile v številnih večjih krajih Pomurja.

Svečanega sprejema, ki ga je v ta namen priredil v torek Okrajni odbor SZDL v M. Soboti, se je udeležilo dvajset žena iz okraja, med temi predstavnice ženskih organizacij in javne delavke-žene. V prijetnem pomenku s predstavniki okrajnega političnega vodstva in ljudske oblasti so se pogovorile o svojih problemih in delu. Popoldne istega dne je bila v dvorani hotela Zvezda v M. Soboti svečana seja v počastitev Dneva žena. Udeležile so se je delovne žene M. Sobote, med njimi pa so bili najvidnejši predstavniki političnega vodstva mesta in LOMO. Svečani referat je imela predsednica Zveze ženskih društev v M. Soboti, tovarišica Vera Hradilova. Ob tej priložnosti so ženam toplo čestitali tudi predstavniki mladine mesta, svečani seji pa je sledil sprejem, ki sta ga priredila Ljudski odbor mestne občine in Mestni odbor SZDL.

VREMENSKA NAPOVED

za čas od 10. do 22. marca:

Do prvih dni prihodnjega tedna pogoste padavine, najmanj pretežni del v obliki snega. Temperatura bo proti koncu tekočega tedna zopet močno padla. Od srede marca dalje za 2 do 3 dni lepo, oziroma suho vreme, v jasnih nočeh ostrejši mraz, čez dan pa temperatura nekaj stopinj pod ničlo. Od srede druge polovice prihodnjega tedna dalje poslabšanje s padavinami, ki bodo hitro prešle v sneg.

Zamisli prvoborke Klare Zetkin

se pri nas spreminjajo v dejanja

Tudi letos je vsa napredna javnost praznovala obletnico zgodovinske resolucije, ki jo je leta 1910. izbojevala revolucionarka Klara Zetkin v korist resnične enakopravnosti žene, kot izredno važnega činitelja v družbi. Jubilej je časovno kratek, vendar pa poln težke in dosledne borbe žena za uresničenje osnovnih pravic človeka in svoje enakopravnosti — ne samo v družini, marveč tudi v družbi.

Naša socialistična zakonodaja ni le uresničila načela Klare Zetkin, marveč je prispevala še več v zakladnico izkušenj naprednega gibanja žensk na svetu: v narodnoosvobodilnem boju in ljudski revoluciji je naša žena kot borec in revolucionar izpolnila svoje dolžnosti do ljudstva in domovine. Vestno je izpolnjevala svoje naloge v povojnih letih, v času obnove in socialistične graditve. Na svoji poti je morala premagati obilo težav, da se je lahko prebijala k vedno večjemu napredku. Njena pot je zategadelj obeležena z mnogimi uspehi in tudi slabostmi. Vrsti nerešenih nalog se iz dneva v dan pridružujejo novi problemi, ki terjajo vedno več načrtnega dela in prizadevanja.

V Pomurju imamo več podjetij in ustanov, v katerih prevladujejo žene in družno z moškimi tovariši odločajo v organih delavskega upravljanja. Naj omenim samo delovni kolektiv soboške »Mure«. V zadnjih desetih letih je pokazal svoje gospodarske sposobnosti in dal skupnosti obilen ekonomski prispevek, pri tem pa ni pozabil na naše kulturne ustanove, zlasti še na mestno knjižnico. Takih kolektivov pa je še več v naši pokrajini. Zdaj smo začeli utirati pot družbenemu upravljanju tudi v naših prosvetnih ustanovah — od otroških vrtcev do najstarejšega kulturnega zavoda Pomurja, naše gimnazije. Napravili smo šele prve korake, zakaj ta naloga je izredno težka, saj imamo opravka z živim materialom, z našo mladino. Otrok, mladinec — namreč ni uradni akt, se manj pa potrošno blago. Prvi se spreminja z novimi predpisi, drugega pa izločimo, če ne odgovarja kupcem. Nobeden od zavednih članov naše družbe pa ne more in ne sme mimo nebogljenega otročička, ne mimo vihravega mladinca, zakaj oba sta enakopravna člana naše družbe in do obeh imamo določene dolžnosti. Pri uresničevanju teh dolžnosti odpade precejšnje breme prav na našo ženo, zlasti pa na mater. Pa poglejmo dolge kolone mater, ki pridno obiskujejo številne roditeljske sestanke v mestih in na podeželju! Obraz našega delovnega človeka se je dokaj spremenil, je bolj kulturen. Našo pravo ženo ne skrbita samo vzgoja in napredek lastnega otroka, ona je napravila velik korak naprej: zaskrbljeno spremlja tudi življenje otroka ali mladega človeka, ki živi v slabem družinskem okolju, neprimernem za pravilno vzgojo otroka in mladostnika. Taka žena ceni nedavno izvoljene šolske odbore kot izredno koristne družbene činitelje pri reševanju često zelo zapletenih vzgojnih problemov v šolskih ustanovah, ona se zaveda, da je vsak izgubljen mladi človek velika škoda za vso družbo. Prav na to področje naj bi naše žene osredotočile svoje sposobnosti in izkušnje. V mestih in večjih podeželskih središčih delujejo Društva prijateljev mladine, v vsaki šoli in vrtcu pa šolski odbori. Vsi čakajo na pomoč naših žena in mater. Pri tem delu se bomo morali vse bolj naslanjati na naše socialne, zdravstvene in prosvetne ustanove, posebno pa še na istoimenske občinske svete, zakar je treba vzbuditi več zanimanja v organizacijah SZDL. Skrb za otroka in družino bodi največja svetinja sleherne žene in matere. Vzgojna prizadevanja bodo morala dobiti konkretno določeno obeležje v bodočih komunah naše pokrajine, kajti to hvaležno poslanstvo prinaša naši družbi največje obresti, saj gre za mladi rod, v katerega so uprti vsi naši upi za lepšo in mnogo obetajočo prihodnost.

Doseženi uspehi prepričljivo dokazujejo, da je naša žena in mati dorasla tem nalogam in svojemu poslanstvu. Nove naloge in vzgojne zahteve pa terjajo vedno več sposobnosti, zato so odgovorni činitelji dolžni, da našim ženam pomagajo in jim tako omogočijo, da bodo lahko še izpopolnile svoje znanje in izkušnje — bodisi v korist ožjega družinskega kroga ali družbe vobče. Mnogo bolj bi se moral čuti glas naših mater in žena tudi v javnem življenju. Dosedaj je bilo morda preveč besed, a premalo dejanj; naše žene pa potrebujejo konkretno pomoč, zlasti v praktičnem življenju. Odločiti se bomo morali za pestrejše in vsebinsko bolj bogato delo, ki bo našim gospodinjam in materam prineslo več praktičnih koristi in bo zanje tudi bolj dostopno. Vsi se moramo namreč zavedati starega pregovora: žena tri ogle podpira!

Letos praznuje Pomurje 10-letnico osvoboditve. Prav bi bilo, da bi obelodanili delovanje naših žena v času NOB in se jim prav tako tudi oddolžili za bogat borbeni delež na tem koščku slovenske zemlje. Hkrati bi s tem izrazili tudi spoštovanje vsem materam in ženam, ki jih je svoboda zatekla v črnini in žalovanju za padlimi žrtvami, junaki in mučeniki naše pokrajine.

Z uresničevanjem teh in drugih vzgojnih nalog se bomo tudi najlepše oddolžili znanim in neznanim borkam za pravice človeka — žene. Bila bi to častna oddolžitev zamisli velike Klare Zetkin in zgodovinskega 8. marca. *Marija Stubel*

Od tedna do tedna

(Nadaljevanje s 1. strani)

lestinsko vprašanje, vendar ga ne bo mogla rešiti. Izrael so priznali Združeni narodi in ga potemtakem na željo Arabcev ne morejo več likvidirati. Arabski svet bo najbrž skušal izsiliti odločitev z orožjem, kakor je to storil že l. 1948, vendar je za sedaj preslab in neenoten v dejanjih. Toda kako bo pozneje, ko si bodo arabske države utrdile nacionalno armado ter skušale oprati »sramoto« v palestinski vojni?

Z odgovorom na to vprašanje si danes ne belijo preveč glave. Toda v prihodnosti se bo nekdo moral lotiti te nič kaj hvaležne naloge.

V času, ko se zaostruje izraelsko-egiptovski spor, pa egiptovska diplomacija uresničuje svojo zamisel o bodoči arabski federaciji. Pred dnevi je sklenila s Sirijo sporazum o vojaškem, gospodarskem, političnem in kulturnem sodelovanju, pridružila pa se mu je tudi Saudska Arabija. Ob podpisovanju sporazuma so napovedali splošno arabsko konferenco še ta mesec. Nanjo so povabili tudi Irak.

Na drugi strani poročajo, da se bo Pakistan kmalu pridružil iraško-turški zvezi in da ni daleč dan, ko bodo to storile tudi Velika Britanija ter ZDA. Zahod si bo na ta način zagotovil trdno podlago za prozahodnjaško obrambno organizacijo na srednjem Vzhodu. Vendar že sedaj kaže, da bo ta organizacija bolehala za isto kronično hibo kakor boleha pred nedavnim ustanovljena obrambna organizacija za Jugovzhodno Azijo. Ostala bo brez večine arabskih držav. S tem bo najjasneje pokazala, da predstavlja v resnici bolj odskočno desko za zahodne politične težnje kakor obrambni mehanizem.

Ožji pododbor komisije OZN za razorožitev zaseda že drugi teden, vendar s tajnih sej ne da niti glasu. Pravijo, da je sovjetski predstavnik predložil »nov« načrt o splošni razorožitvi in o prepovedi vsakršnega atomskega orožja. Na drugi strani pa je britanski premier Churchill — sicer samo pred Spodnjim domom — o razorožitvi dejal nekako tako-le: Res je, da pomeni atomska vojna smrt za civilizacijo. Vendar se je Zahod raje odločil za kopičenje atomskih in vodikovih bomb, ker je prepričan, da vodi v atomski znanosti in da z »metodo zastraševanja« lahko brzda nasprotnikove hegemonistične težnje. Malo verjetno je, da bi ob tako različnih stališčih — ki pa, mimogrede rečeno, ne pomenijo nič novega — dosegli več kot »temeljito« izpraševanje vesti«.

Ob zaključku naj še dodamo konec uvodnim ugibanjem v pregledu prejšnjega tedna! Jugoslavija, Grčija in Turčija so na sestanku Stalnega sveta blejskega sporazuma podpisale sporazum o Balkanski posvetovalni skupščini. Domenili so se, da bodo v bodoče posvetile več pozornosti gospodarskemu in kulturnemu zbližanju. V ta namen bodo kmalu sklicale konferenco gospodarskih izvedencev. Prav tako nameravajo ustanoviti balkanski institut za razvoj znanosti.

Sklepi, ki nas lahko navdajajo samo z zadovoljstvom in veseljem!

Smoter prisilne uprave v Zadružnem trgovskem podjetju »Agromerkur«

(Nadaljevanje s 1. strani)

Posebno živahna je bila razprava o razmerah v zadružnem trgovskem podjetju »Agromerkur«, ki je zadnje mesece zabredlo v poslovne izgube. Podjetje zaposluje preveč delavcev v sorazmerju z opravljenim prometom; tako je letos januarja znašal promet 25 milijonov, plačni sklad pa 2,5 milijona din. Njegov promet je v zadnjem času upadel zlasti zaradi tega, ker so se z odkupom pričele resneje ukvarjati tudi kmetijske zadruge. Podjetje spričo tega ne more vzdržati konkurence z drugimi grosističnimi in odkupnimi podjetji, ki nastopajo na prekmurskem trgu. Tako lesno podjetje »Savinja« plačuje m³ lesa za okrog 2000 din boljše od njega.

Podjetje tudi ni izpolnilo vseh obveznosti do svojih strank. Tako bi moralo po pogodbah dobaviti okrog 120 vagonov krompirja, kar pa ni ob pravem času storilo. Posledica tega je bila, da so razni ljudje kupovali krompir na njegov račun po 40 din za kg. Mnoge terjatve je moralo lani odpisati, razen tega pa je doslej imelo več nepotrebnih osnovnih sredstev, ki so mu prinesla okrog 3 milijone neodvisnih stroškov. V delovnem kolektivu so razna trenja in spori, ki so potegnili za sabo tudi organe delavskega upravljanja, zato so se odborniki naposled odločili za edino zdravilo: prisilno upravo v podjetju! Domala vsi so bili enotni v tem, da podjetja ne kaže razpustiti, marveč ga je treba ozdraviti in usposobiti zato, da bo lahko uspešneje opravljalo svoje poslanstvo in nastopalo tudi na zunanjem trgu kot izvoznik — seveda v imenu kmetijskih zadrug, od katerih bi odkupljeno blago sprejemalo in ga pošiljalo dalje. Potreba po tako organiziranem podjetju je naravnost očitna, saj so lani tuja izvozna podjetja odtujila pokrajini težke milijone, ki bi sicer ostali doma in bi se v raznih oblikah vračali nazaj v kmetijstvo, če bi se v svojem poslovanju do njih dokopalo domače izvozno podjetje. Zadostuje samo primer z jajci! Po približnih računih so lani razna izvozna podjetja odkupila v Prekmurju okrog 15 milijonov jajc in pri tem zaslužila okrog 200 milijonov din. Ta dobiček pa je večinoma odjadral drugam — v tiste okraje, kjer imajo odkupna podjetja svoje sedeže. Zato se tudi ni čuditi, če tamkaj hitreje rasejo sušilnice, hladilnice in obrati za predelavo kmetijskih pridelkov kot v Pomurju, ki je bilo zadnja leta le mnogo obetajoče zaledje za številna podjetja. Hkrati pa so odborniki menili, da je treba odkup in trgovino v podjetju ločiti od onih poslovnih vej, ki terjajo celo subvencije. V mislih so imeli predvsem semensko službo, ki se mora ravnati po potrebah zadružnikov in kmetovalcev.

Mladi se uveljavljajo

Mladina Prekmurja je dosegla lani kar lepe uspehe. Velik del mladih ljudi se je v zadnjih letih vključil v razna društva: v dramatske, pevske, šahovske, telovadne in druge vrste. Marsikje je imela mladinska organizacija tudi politični vpliv v teh društvih in niso redki mladinski voditelji in aktivisti, ki so ponekod pravi organizatorji društvenega delovanja. Večkrat se tudi sestanejo in pomenijo o važnejših gospodarskih problemih. V Gor. Petrovcih je mladina dolgo životarila. Prišel pa je učitelj tov. Konrad Vučak in jo vzdramil. Zdaj že ima svojo sobo, uprizarja razne igre in se zbira v šahovskem krožku. V Bodoncih so pobrali knjige iz omar in pomagali urediti knjižnico. V Beltincih se mladi navdušujejo za tamburaški zbor. Posamezniki že imajo inštrumente. Pri Gradu so bili zelo veseli, ko je mladinska organizacija na pobudo učitelja tov. Milana spet oživela. V Bogojini so ustanovili aktive v vseh vaseh na občinskem področju. Vodi jih tov. Srečova in SZDL jim mnogo pomaga. Se marsikaj bi lahko povedali o mladih Prekmurcih, vendar naj se še sami kaj oglasijo. V vseh aktivih so že tudi izbrali delegate za okrajno konferenco, ki bo zgodovinskega pomena; na njej se bodo združile mladinske organizacije soboškega in ljutomerskega okraja.

Na občinskih konferencah so se mladinski voditelji in delegati pogovarjali o članstvu najbolj političnih in gospodarskih dogodkih v svojem okolišu. Obiskali so jih tudi ljudski poslanci, predsednik okrajnega vodstva SZDL tov. Nace Voljč in okrajni mladinski voditelji. Najbolje so pripravili konferenco v Bodoncih. Na zadnji seji okrajnega vodstva LMS so med drugim tudi ugotovili, da bi bilo treba v lendavski občini ustanoviti še več mladinskih aktivov in poseben odbor, ki bi se zanimal za življenje mladih delavcev, ki so pri podjetju Nafta vse preveč prepuščeni samim sebi. Zavzel naj bi se za njihovo vzgojo z raznimi predavanji in posveti, tako da bodo čez leta dovolj sposobni za opravljanje dolžnosti v organih delavskega samoupravljanja. Tudi za kmečko mladino bodo morali bolj skrbeti. Pri zadrugah bi kazalo ustanoviti posebne mladinske odbore, ki bi organizirali razne sekcije in krožke. Tako bi mladino že ob pravem času navajali k temu, da bo znala pravilno uporabljati umetna gnojila, čistiti in škropiti sadna drevje, urejevati gnojišča in druge potrebne naprave.

Sposobnejše mladince in mladinke bi bilo treba vključiti v razne svete in komisije, da bi se tamkaj usposobili in lahko poznaje prevzeli mesta starejših v vodstvu komun in gospodarstva vobče. Sklenili so tudi, da bodo dostojno proslavili obletnico »Pomurje — deset let v svobodi«. Kulturna in telesnovzgojna društva se že pripravljajo na te proslave. Stremeli bodo za tem, da bo sodelovalo tudi kar največ mladine, predvsem kmečkih fantov in deklet.

Da bo elektrika čimprej prodrla

v gorička naselja

Na sestanku Odbora za regionalni plan Pomurja je padla tudi beseda o elektrifikaciji Pomurja, posebno pa goričkega področja. Prav tisti dan so si tovariši iz Elektro-

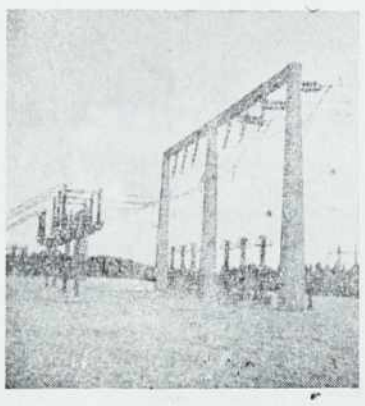

sistema Slovenije na čelu z ing. Koroščem in v spremstvu ing. Sonje Oblak-Lapajnetove ter zveznih poslancev Vaneka Siftarja in Ivana Krefta ogledali del tega področja od Kobilja do Hodoša in nazaj do Mačkovec.

Ing. Korošec je pravilno označil to področje kot »električno Sibirijo«, saj v Sloveniji ni nikjer tako velikega strnjenega področja brez elektrike. V pogovoru o osnovnih težavah pri razvoju elektrifikacije se je pokazalo, da je največje vprašanje vsakokratno »kontigentiranje« žice. Ta se po vsej verjetnosti deli tistim, ki so bolj vztrajni. Neumestno bi bilo trditi, da tam elektrike ne potrebujejo, res pa je, da bi bilo kontigentiranje žice pravilnejše, če bi se le-ta delila na število prebivalcev ozir. potrošnikov na določeno dolžino vodov ali obseg področja. Tako bodo tudi investicije naložene tam, kjer se bodo čimprej amortizirale. Tu je treba omeniti še to, da elektrifikacija Goričke in ledavskega kota ni samo vprašanje gospodarstva, temveč tudi vprašanje prestiža, saj oba predela mejita na sosedne države.

Ljutomerski okraj je v glavnem elektrificiran. Kar je še neelektrificiranega, bo gotovo končano še letos. Prav tako je treba pospešiti elektrifikacijo »električne Sibirije« v soboškem okraju in to čimprej. Za elektrifikacijo je že pripravljenih na tisoče drogov, elektrifikacijski odbori nekaterih krajev, kot na primer Kobilja, Mačkovci itd., pa tudi vse vztrajneje zahtevajo elektrifikacijo svojih vasi.

Da bi elektrifikacijo kolikor se da pospešili in seveda imeli tudi od nje čimvečje koristi, je važno, da poleg razsvetljave izkoriščamo električno energijo tudi v druge namene, predvsem za žaganje, sečkanje in težja kmetijska opravila. Če računamo, da pride pri nas en elektromotor na 7000 ha, je to znak prav nizke elektromehanizacije. — Morda bi podjetjem v Pomurju kazalo razmisliti o izdelavi takšnih električnih naprav, ki se še ne izdelujejo, njihovo izdelovanje pa bi bilo koristno za kmetijstvo, živinorejo, gospodinjstvo itd. Pri »Agrotehnika-servisu« v Ljutomeru so svojčas razmišljali o izdelovanju elektropeči za peko kruha. Ne vem, kako daleč so s to zamislijo, mislim pa, da bi bilo dobro čimprej izdelovati več naprav za potrošnjo elektrike. Potrošniki bi gotovo z veseljem sprejeli n. pr. električni kotel za parjenje krme za prašiče ali podobno. Ali tega ne bi lahko izdelovali v »Panoniji«?

Po vesteh iz tovarne »Impol« v Slov. Bistrici bo v letu 1955 zagotovljena za Pomurje večja količina žice, kar je za te kraje nadvse razveseljivo. Pri tem pa bo seveda nujno čimprej začeti z gradnjo predvidene razdelilne postaje v Mačkovcih.

Kaj pa naša cesta?

Pred tridesetimi leti smo pri nas nekoliko razširili vse občinske ceste, le cesta od Vukovega brega pa do naše vasi Pertoče je po krivdi župana ostala ozka kot prej. Po vojni smo na to že večkrat opozarjali krajevni in kasneje občinski ljudski odbor in ju prosili, da bi naj uredila ta problem, toda vse je bilo zaman.

Cesta, o kateri govorimo, je občinska in veže G. Črnce, Krašče, Ropočo, Pertočo in Večeslavce. Do Pertoče je še kar v zadovoljivem stanju, le tisti nerazširjeni del je skrajno zanemarjen. Širok je samo za en voz, voznik, ki gre zraven, pa že skoraj nima prostora na njej. Na obeh straneh pa še raste akacija in zato se je pri srečanju z vozovi nemogoče izogniti. Zemlja je tod močno ilovnata in zato je na cesti ob deževnih dneh tako blato, da ga gotovo ne najdemo več nikjer drugod. Povzroča nam pa precej sitnosti in to ob vsaki priliki, še celo pri pogrebih, ker nam voz kar obtiči v blatu. Pa ne samo nam! Pomislimo, koliko morajo pretrpeti naši šolaobvezni otroci, ki vsak dan dvakrat gredo po tej poti.

Zato vsi želimo, da bi že enkrat začeli s popravilom te ceste, na katero še nikoli ni bil navožen gramoz, čeprav je v bližini. Primerno bi bilo, da bi z delom začeli spomladi. Tako bi gotovo na zelo lep način proslavili 10. obletnico osvoboditve. Precej razgretosti pri nas povzročajo pogovori o bodočem sedežu komune, priporočljivo bi pa bilo, da bi več mislili na popravilo ceste, ki bi nas tako tesneje povezala z ostalimi kraji. Mi in pa tudi sosednji prizadeti vaščani pa bomo taka prizadevanja vedno pozdravili in tudi delali, ko se bo začelo s popravilom poti, za katero se merodajni činitelji prav nič ne zmenijo, čeprav je že mnogim uslužbencem avtomobil večkrat obtičal v blatu naše ceste.

N. N.

Križevski obrtniki in njihove želje

Zadnje dni preteklega meseca so obrtniki iz križevske in veržejske občine imeli v Križevcih svoj redni sestanek. Po poročilu o delu Okrajne obrtne zbornice se je razvil živahen pomenek. Nezadovoljni so bili z obdavčitvijo in z delom davčne komisije pri OLO Ljutomer, kajti v komisiji ni nobenega obrtnika iz obeh občin, poleg tega pa pri imenovanju komisije zbornica ni sodelovala. Tako v komisiji nimajo svojih zastopnikov, ki bi lahko branili njihove koristi in zato se tudi dogaja, da se morajo obrtniki pravdati z OLO zaradi nepravilne in prevelike odmere davka. Da se taki pojavi ne bi več ponavljali, so sklenili, da bodo v kratkem spet sklicali sestanek, povabili odgovorne tovariše in rešili probleme, ki jih težijo.

Tudi s stanjem vajencev so bili nezadovoljni, posebno zaradi sprejemnih izpitov. Ker pač vajenci poleg dela ne zmorejo rednega učenja in zato se pogosto primeri, da morajo v tretjem letniku razveljavljati pogodbe. Pa tudi vajeniška šola v Križevcih kaže slabe rezultate. Za vzgojo vajencev bi bilo potrebno več šol, toda primanjkuje prostorov, zato pa vajence poučujejo v raznih privatnih hišah in nekdanjih gostinskih prostorih.

Na koncu so izvolili delegate za občni zbor obrtniške zbornice. M. F.

Ljudskoprosvetno življenje v Logarovcih

Dramatska skupina KUD »Ivan Žalik« je predzadnjo nedeljo uprizorila na domačem odru Golarjevo »Vdovo Rošlinko«. Igralci so v kratkem času naštudirali svoje vloge in jih tudi dobro podali. Obe nedeljski predstavi sta bili polnoštevilno obiskani; ostali gledalci pa so prišli na svoj račun še v ponedeljek, ko so igro ponovili. Občinstvo je med odmori zabaval tamburaški zbor, ki deluje pod okriljem domačega društva. Z igro namenijo gostovati tudi na sosednih odrih.

Kulturno življenje pa bi se v našem okolišu še bolj razmahnilo, če bi imeli primerno dvorano, ki je sicer že pod streho, vendar pa še ni urejena. Društvo nima dovolj sredstev, da bi jo lahko spravilo do uporabnega stanja, zato se upravičeno nadejajo, da jim bo pomagal tudi okraj. Zdaj imajo sestanke in vaje v šolskem razredu.

Na letnem društvenem zboru so izvolili novo vodstvo in sprejeli ustrezen delovni program. V zadnjem času je društvo pridobilo precej novih članov. V ustanovljenem šahovskem krožku že tudi pridno igrajo. S pomočjo vseh članov in vaščanov bo društvo lahko opravljalo svoje poslanstvo in prispevalo lep delež k prosvetljevanju kmečkih ljudi v kraju in njegovi okolici.

-nik

ENA OD FIRMINCOF

Dohtar na vesi si je negda f stari Jugoslaviji nábra štiri firmance. Fsakši je jemi moga povedati, kaj bi rad doba za firmo. Prvi je bija najbole šparaven pa je reka, ka bi rat samo botra. Drügi si je žela picikl, tretji pa že automobil. Štrti pa je reka: Prosa bi vas samo, ka bi me potlan vzeli za lerpajba, ka bi se pri vas dohtarije zvüča.

Spomladansko licenciranje plemenskih bikov in merjascev

Na temelju Odredbe o odbiri plemenske živine je razpisano spomladansko licenciranje (priznavanje) plemenskih bikov in merjascev.

Po določilih omenjene odredbe morajo lastniki ali oskrbniki prignati k licenciranju vse nad 1 leto stare bike in vse nad 6 mesecev stare merjasce.

Že licencirane bike in merjasce je tudi treba pripeljati na pregled. Za živali z rodovniškim poreklom morajo rejci prinesti s seboj rodovniške izvlečke, ki se dobijo pri OZZ v Murski Soboti.

Občinski ljudski odbori so dolžni, da po prejemu razpisa takoj sestavijo seznam rejcev bikov in merjascev, ki pridejo v poštev za licenciranje. Ob licenciranju pa dajo ta seznam priznavalni komisiji.

Najmanj 5 dni pred licenciranjem morajo občinski ljudski odbori izdati in izročiti pozivnice za prigon na licenciranje vsem prizadetim rejcem. Na tej pozivnici morata biti poleg ostalega navedena tudi kraj in čas licenciranja, a prejem pozivnice potrdijo rejci s svojimi podpisi na za to sestavljenem seznamu bikov in merjascev za licenciranje.

V komisiji morata obvezno sodelovati predsednik občinskega ljudskega odbora in zastopnik kmetijske zadruge.

Proti rejcem bikov in merjascev, ki se temu pozivu ne bodo odzvali, bomo postopali po določilih prej omenjene odredbe (denarna kazen).

Licenciranje bo v času od 21. do 30. marca 1955, po sledečem razporedu:

1. 21. marca 1955:
ob 8. uri Tišina,
ob 10. uri Gederovci,
ob 11. uri Cankova,
ob 15. uri Zenkovci,
ob 17. uri Brezovci.

2. 22. marca 1955:
ob 8. uri Puconci,
ob 10. uri Martjanci,
ob 13. uri Fokovci,
ob 14. uri Prosenjakovci,
ob 16. uri Križevci.

3. 23. marca 1955:
ob 8. uri Murska Sobota,
ob 10. uri Rakičan,
ob 11. uri Beltinci,
ob 14. uri Bogojina,
ob 16. uri Tešanovci.

4. 24. marca 1955:
ob 8. uri Turnišče,
ob 10. uri Vel. Polana,
ob 13. uri Črenšovci,
ob 15. uri Kapca.

5. 25. marca 1955:
ob 8. uri Dobrovnik,
ob 9. uri Kobilje,
ob 11. uri Genterovci,
ob 13. uri Lendava,
ob 16. uri Dolina.

6. 28. marca 1955:
ob 8. uri Pertoča,
ob 10. uri Rogaševci,
ob 13. uri Kuzma,
ob 16. uri Grad.

7. 29. marca 1955:
ob 8. uri Moščanci,
ob 9. uri Mačkovci,
ob 11. uri G. Petrovci,
ob 14. uri Šalovci.

Iz pisarne Tajništva za gospodarstvo OLO M. Sobota.

Iz Lendave

Skupina lutkarjev bo v kratkem presenetila prebivalce domačega mesta, zlasti pa še pionirje in cicibane. Pripravlja se na svoj prvi nastop. Pod vodstvom tov. Salamona so začetniki prebredli mnoge težave in se bližajo svojemu prvemu uspehu.

*

Domače Filatelistično društvo je imelo občni zbor. Najprej so člani kritično ocenili njegovo lansko delovanje, potem pa ugotovili, da so nekateri tovariši prav lepo uredili in bogato izpopolnili svoje zbirke poštnih znamk. Letos bodo zlasti pomagali mlajšim zbiralcem, saj je filatelija zanje še posebej koristna, ker vzbuja zanimanje za zemljepis, zgodovino in biologijo, zraven tega pa navaja človeka k redu in estetiki. Pa še nekaj so povedali: namreč, da podjetje za PTT promet izdaja znamke velikih vrednosti (500, 500, 1000 din), ki so zaradi svoje cene težko dostopne marsikateremu zbiralcu.

Radmožanci

O naši vasi le malokdaj slišimo; po daljšem razdobju pa smo se spet prebudili. Mladina študira igro, s katero nameni nastopiti takrat, ko bo v vasi prvič zasvetila električna luč. -ce

V sredini marca bo v Mariboru posvetovanje za zaščito rastlin

Zaščita rastlin je vedno važnejši činitelj v pospeševanju naše rastlinske proizvodnje. Temeljni zakon o varstvu rastlin in potrebe prakse zahtevajo, da se zakonske določbe in ukrepi za varstvo rastlin izvajajo tako, da bo uspeh v čimvečji meri zagotovljen.

Potrebno pa je seveda to službo vedno bolj izpopolnjevati in krepiti. To pa bo mogoče le, če se bo znanje o varstvu rastlin čimbolj ustalilo, tako med organi službe za zaščito rastlin, kakor tudi med proizvajalci samimi.

Nauk o zaščiti rastlin se hitro razvija; vsako leto se izpopolnjujejo nove metode in kemična sredstva ter aparature za varstvo rastlin.

Da bi se s tem napredkom čimbolj seznanili organi in osebe, ki so jim poverjene naloge v zvezi z izvajanjem organizacijskih in praktičnih ukrepov zaščite rastlin, prirejata Državni sekretariat za gospodarstvo LRS in Kmetijski inštitut Slovenije medokrajno konferenco v Mariboru (na Inštitutu za sadjarstvo in vinarstvo) v dneh od 15. do 17. marca za udeležence iz okrajev: Celje, Ljutomer, Maribor-mesto, Maribor-okolica, M. Sobota, Ptuj, Slovenj Gradec in Šoštanj.

Program konference in tečaja obsega teoretični in praktični pouk o osnovah uspešne zaščite rastlin, spoznavanj najnevarnejših bolezni in škodljivcev ter o načinih njihovega zatiranja. Udeleženci se bodo seznanili z najnovejšimi stroji za zaščito rastlin in se priučili ravnanja z njimi, poleg tega pa bodo tolmačeni najnovejši zakoni, uredbe in pravilniki s področja varstva rastlin. — Ing. L. J.

»Borovo gostüvanje« v Markišavcih. Na sliki: Vaščani, ki so letos pred pustom sodelovali pri oživljanju tega starega prekmurskega običaja.

Bratje tudi pri delu

Že v minulem letu so se lendavski učitelji povezali s stanovskimi tovariši iz bratske sosednje republike. Z zbližanjem so hoteli med seboj izmenjati izkušnje pri vzgojnem delu, poleg tega se pa strokovno izpopolnjevati. Zato so že organizirali dva študijska sestanka. Prvi je bil v Lendavi, pred nekaj dnevi so pa imeli drugega v M. Središču. Na obeh so pa gotovo dosegli svoj namen, kar so pokazale zlasti živahne razprave, ki bodo največ koristile mlajšim učiteljem.

To sodelovanje na mislijo razširiti tudi med učence osnovnih šol. Zato so sklenili, da bodo imeli spomladi skupen športni dan in da bodo organizirali več medsebojnih športnih dvobojev.

Iz okolice Selišč

Prebivalci naše vasi in sosednih naselij Kupetinci in Murščak so že dolgo želeli, da bi tudi v njihovih hramih zasvetila električna luč. Želja se jim je to zimo tudi uresničila.

Njej pa je sledila druga; precej vaščanov je, ki želijo imeti v svoji hiši radijski sprejemnik. Misel na to pridobitev je posebno živa pri mladini, zanjo pa se ogrevajo tudi starejši.

Z dobro voljo bodo dosegli tudi ta smoter in se tako uvrstili med tiste ljudi, ki jim je že dano, da po radijskem sprejemniku zvedo za novice iz domovine in sveta, da se po trudapolnem delu lahko razvedrijo in tako pobliže spoznavajo razvojno pot našega gospodarstva in socialistične graditve. Nč

Mostje

V zadnjih tednih smo se razgibali tudi v obeh naseljih naše vasi. Imeli smo tečaj za pletenje cekrov iz ličja; tečaj je dobro uspel in ga je obiskovalo 25 tečajnic.

Sklenili smo tudi, da bomo začeli pripravljati igro v slovenskem in madžarskem jeziku. Za naselje, kjer živi madžarska narodna manjšina, bo to mnogo pomenilo, saj po osvoboditvi še niso imeli nobene kulturne prireditve. Z igro mislijo nastopiti takrat, ko jih bo spomladi v Starem Mostju osrečila elektrika.

Tri mesece zapora za zdravnika,

ki je odklonil pomoč smrtno ranjenemu otroku

Bralci našega tednika se bodo prav gotovo spominjali vesti, ki smo jo objavili v pismu Pomurskega Flikača in v kateri smo opisali dokaj nenavaden primer dr. Lukmana, krajevnega zdravnika od Grada v Prekmurju. O tem je bil objavljen tudi članek pod naslovom: »Pridite ob osmih« v mariborskem Večeru. Zgodilo se je tole: dr. Lukman je 25. januarja v zgodnjih jutranjih urah odklonil zdravniško pomoč smrtno ranjenemu otroku. Dogodek je takrat upravičeno razburil širšo javnost, ki je z ogorčenjem obsodila nehumano dejanje dr. Lukmana. Resnici na ljubo povedano, bili so tudi taki, ki so dvomili v verodostojnost objavljenega članka in to tembolj, ker je dr. Lukman piscu zagrozil s tožbo. Zadevo je dokončno postavilo na pravo mesto Okrajno sodišče v Murski Soboti, pred katerim se je moral v petek dr . Lukman zagovarjati za očitano mu dejanje.

Vsekakor je zanimivo, da je dr. Lukman ves čas razprave trdovratno odklanjal vsako krivdo z izgovorom, da ni videl in vedel za otroka, katerega so Rogačevi prinesli pred njegovo hišo. Njegovo trditev so postavile na laž zaslišane priče, ki so preprosto in jasno izpovedale, da je dr. Lukman točno vedel, da ranjeni otrok čaka na njegovo pomoč. Kako bi sicer izjavil »Nesite otroka domov, ovijajte ga z oljnatimi obkladki, ob osmih pa ga prinesite v ordinacijo!« Otrokov oče, priča Ernest Rogač, je pred sodiščem ponovno izjavil, da mu je celo ponujal tisoč dinarjev, da bi rešil življenje otroku edincu. Krivdo dr. Lukmana je potrdila tudi priča Edmund Recek, krojaški mojster z Grada, ki je Rogačevim takoj po navedenem dogodku odstopil krojaško delavnico, da so lahko zavarovali ranjenega otroka pred mrazom. Rogačevi so ostali v delavnici vse, dokler ob pol osmi uri niso ponovno odšli k zdravniku. Ostalo se je zgodilo v glavnem tako kot smo v navedenem članku že opisali.

Sodišče je na podlagi dokaznega gradiva spoznalo dr. Lukmana za krivega ter ga obsodilo na tri mesece zapora in na plačilo stroškov sodnega postopka.

Prebivalstvo Prekmurja, posebno obmejnih goričkih predelov, je z zadoščenjem sprejelo vest o izrečeni kazni dr. Lukmanu za storjeno dejanje, ki je proti osnovnim načelom naše socialistične družbe.

Več pomoči cezanjevskim tehnikom

Društvo Ljudske tehnike v Cezanjevcih je lani doseglo pri svojem delu zelo lepe uspehe. Tako je šoferski tečaj uspešno končalo 21 članov, 12 pa jih je opravilo fotoamaterski izpit A. Šoferski tečaj so radi obiskovali zlasti mladinci, ki bodo kmalu odšli v JLA, kjer bodo kot šoferji zelo dobrodošli. Letos pa bo društvo priredilo šoferski, fotoamaterski in radioamaterski tečaj.

Precej skrbi jim povzročajo finančne težave. Razni tečaji, izpiti, razstave, prireditve in nastopi so jim izpraznili blagajno, dotacij pa niso dobili, čeprav so jim bile obljubljene. Zato je že ostalo nekaj računov neporavnanih, za bližnji šoferski tečaj morajo pripraviti avtomobil, ostalim sekcijam pa kupiti potreben material, toda ni sredstev, kar zelo ovira uspešno delo. Lani so pokazali, da so vredni zaupanja in zato bi jim lahko Okrajni in Republiški odbor LT bolj pomagala. F. S.

Izpred sodišča

SPREHODI ČEZ MEJO

Lani v jeseni so se Frida Fük, Marjeta Knaus, Frančiška Bunderla, Jurij Recek, Marija Recek, Štefan Recek iz Kuzme in Emilija Klement iz Doliča domenili, da bodo šli čez mejo v Avstrijo na obisk sorodnikov in znancev, ki so svoj čas tja pobegnili. Seveda je bil sestanek organiziran sporazumno z onimi onstran meje. Komandir obmejne straže jim je dovolil prehod v 100-metrski pas, ker so mu navedli lažne podatke. Ko pa so prišli čez mejo, so šli še dalje do bližnje gostilne. Zaradi nedovoljenega prehoda in nepravilnih navedb podatkov za prekoračenje meje jih je okrajno sodišče v M. Soboti kaznovalo delno z denarno kaznijo 3000 dinarjev, nekatere pa pogojno na eno leto, en mesec oziroma 20 dni zapora.

NEDOVOLJENO TOČENJE ALKOHOLNIH PIJAČ

sta si dovolila Ivan Hladen in njegova žena Uršula iz Dokležovja. Prodala sta brez potrebnega dovoljenja 155 odjemalcem 575 litrov vina in približno toliko jabolčnika. Vino je Ivan Hladen kupil pri podjetju »Vino-Sadje« v Mariboru. Okrožno sodišče v Mariboru je na pritožbo določilo kazen 5000 dinarjev za vsakega in plačilo stroškov.

RAZŽALJENJE ČASTI

Alojzija Titan iz Murskih Črnc je razžalila z nedostojnimi izrazi B. A. in ženo. Plačati mora 2000 dinarjev.

PRIKRIVANJE TATVINE

Marija Baranja iz Črnelavcev št. 55 je dobila od svojega 15-letnega vnuka 4000 dinarjev, čeprav je morala vedeti, da si deček tako velike vsote denarja ni mogel pošteno pridobiti in da jih je moral kje ukrasti. Na sodnijski razpravi se je tudi ugotovilo, da jih je ukradel v šoli svoji učiteljici. Baranjeva je dobila 20 dni zapora.

Bučečovci

Cesta, ki povezuje našo vas z Vidmom ob Sčavnici, je bila takrat, ko so Nemci vdrli v našo domovino, razrita in razvožena od težkih vojaških vozil in tankov. Za cestnimi jarki ni bilo več sledu. Tako stanje je bilo tudi nekaj časa po osvoboditvi. Zadnja leta pa so cesto izboljšali in jo znova usposobili za promet. Mnogo so naredili zlasti v lanski jeseni; navozili so na cesto veliko gramoza, očistili živo mejo ob njej in posekali drevje, ki je zastiralo pogled zlasti na ovinkih, kjer so se prav zaradi tega že zgodile prometne nesreče.

Največ zaslug za opravljeno delo imata cestar S. Stanjko in njegov pomočnik Rajh. Bila sta zelo marljiva in sta cesto naposled le spravila v dobro stanje. Veseli bomo, če bosta tudi letos pokazala svoje sposobnosti. Nč

Lemerje

Tudi pri nas smo se spomnili starega običaja in priredili priljubljeno »Borovo gostüvanje«. Organizacija je v redu potekla. Gledalcem so se posebno priljubile gozdne vile z lovcem in harmonikarjem. Čisti dobiček so namenili za gradnjo gasilskega doma. Vendar samo to ne bo zadostovalo, zato se naši gasilci nadejajo, da jim bodo pri delu pomagali tudi ostali vaščani.

ZA NA POT

Mati (sini, dere se otpravla v prvo službo): Veš, Japec, kak moreš nareti? Malo si že hešasti, malo pa se še naredi — teš zmiron dobro fura!

NAŠ SVETOVALEC

P. J. — JANŽEV VRH.

Iz Vašega pisma smo povzeli, da Vas je sodišče poslalo na pot civilne pravde, ker niste na zapuščinski razpravi priznali veljavnosti oporoke, ki jo je naredila Vaša sestra in z njo prepustila premoženje svojemu možu.

V tem primeru imate pravico vložiti tožbo na pristojnem okrajnem sodišču v roku, ki Vam ga je določilo sodišče. V tožbi boste, skušali ovreči veljavnost sestrine oporoke. V njej kakor tudi v postopku pred sodiščem pa morate dokazati, da Vaša sestra ni naredila oporoke prostovoljno, marveč pod silo svojega moža. Ne zadostuje, če jo je mož samo nagovarjal, marveč je odločilno, da ji je grozil s smrtjo ali grobim zapostavljanjem. Oporoko lahko tudi izpodbijete, če zapustnica takrat, ko je oporoko delala, ni bila pri pravi zavesti ali pa če pri oporoki niso bile istočasno navzoče tudi neprizadete priče.

Tožbo Vam bo sprejelo sodišče na zapisnik ob vsakem uradnem dnevu ali pa si najemite odvetnika.

V. K. — D. P. SNEŽNIK.

Iz Vašega dopisa je razvidno, da je Ob LO trasiral ali pa razširil občinsko cesto v Vaši rojstni vasi in tako ste zgubili precejšen kos vinograda in sadovnjaka.

Ob LO ni ravnal pravilno. V kolikor je razširitev ali trasiranje nove ceste potrebno, bi moral Občinski ljudski odbor poslati OLO v M. Soboti predlog za razlastitev zasebnega zemljišča. V razlastitvenem postopku bi Vam bila za razlaščeno premoženje priznana odškodnina v denarju ali pa bi Vam bila dodeljena druga zemlja.

To je edino pravilen in zakonit postopek. Če pa v Vašem primeru ni bilo takega postopka, niste dolžni dopustiti, da Vam odvzamejo zemljo. Lahko celo vložite tožbo zaradi motenja posesti ali pa zahtevate primerno odškodnino za odvzeto zemljo.

»ZAVAROVANEC« — ROGAŠEVCI

Ker sem kot uslužbenec zavarovan, bi rad vedel, ali imajo moja žena in otroci pravico do socialnega zavarovanja. Na posestvu, ki ga imava z ženo, so odmerili 110.000 din davčne osnove. Imava tri nedoletne otroke. Zanima me, ali se v mojem primeru vsa dohodnina deli s 3, kar da letno na osebo 22.000 din ali nekaj manj kot 2000 din na mesec. Ker je zemlja, ki jo uživamo, dodeljena od Komisije za agrarno reformo, lastninski odnosi še niso urejeni, menimo pa, da smo vsi družinski člani pravni solastniki.

Odgovor: Zemlja, ki ste jo dobili od Komisije za agrarno reformo, je skupna last vse družine. Potemtakem so priznani kot solastniki tudi Vaši otroci in žena. V Vašem primeru torej velja določilo 4. člena Uredbe o izvajanju zakona o zdravstvenem zavarovanju delavcev in uslužbencev (Ur. list FLRJ št. 55/54), ki se glasi: »Pri ugotavljanju pravice zakonca in otrok zavarovanca do zdravstvenega zavarovanja se šteje tudi brez dokaza o preživljanju, da zavarovanec preživlja otroke in zakonca, ki se ne ukvarja s samostojnim poklicnim delom. Če se zakonec ukvarja s samostojnim poklicnim delom, se šteje, da ga zavarovanec preživlja, če dohodek od takega dela ne krije niti polovice stroškov za preživljanje.«

»STALNA NADLOGA« — GORIČKA

Pišete nam, da Vam ozebline na nogah povzročajo mnoge neprijetnosti. — Ozebline nastanejo po daljšem vplivu mokre hladnoče na kožo. Pri tem pride do sprememb v gradnji kože, ki na tem mestu odebeli in močno srbi, zlasti še tedaj, ko se spreminja vreme. Ozebline so zlasti neprijetne v hladnejših in mokrih letnih časih — spomladi in v jeseni. Najboljše zdravljenje je v preprečevanju nastanka ozeblin s primerno obutvijo, ki mora biti dovolj udobna, da ne tišči noge. Če pa so že nastale, tedaj prizadeto nogo zvečer kopamo v topli vodi in jo masiremo z alkoholom, čez dan pa jo napudramo s smukcem. Če se nam noga znoji, se preobujemo.

»PELIN« — BELTINCI.

Sporočate nam, da zjutraj kašljate. To je nadloga vseh kadilcev in če nočete zjutraj več kašljati, potem prenehajte s kajenjem.

Vzrokov za zaprtje je več in Vam brez natančnega pregleda ne bi mogel pravilno svetovati. Priporočamo Vam, da greste k svojemu zdravniku, ki Vam bo povedal najboljše zdravilo, odgovarjajoče Vaši bolezni.

Često je vzrok zaprtosti premalo gibanje na prostem ali pa pomanjkanje jedil, ki pospešujejo delovanje črevesja, kakor na primer: črn rženi kruh, zelje, repa, fižol, čebula, črna redkev. Mogoče pa ste jemali prečesto odvajala in ste svoje črevo na ta način polnili.

Vsekakor pa: stopite k Vašemu zdravniku! Dr. B.

Lendavska kronika

V februarju je bilo v lendavski občini rojenih 11 otrok, od tega 5 dečkov in 6 deklic. Umrlo je 9 ljudi — 3 moški in 6 žensk. Največjo starostno dobo je dosegla Rozalija Boršoš iz Lendave. Umrla je v 88. letu starosti.

Poročili so se: Ivan Koša, poljedelec iz Čentibe in Ana Kralj, poljedelka iz Lendave; Ivan Tašek, poljedelec in Rozalija Hozjan, poljedelka, oba iz Petišovec; Martin Huzjan, skladiščnik iz Lendavskih goric in Elza Bohar, kmetovalka iz Križevec; Štefan Horvat, električar iz Pince vasi in Lidija Troha, kuharica iz Benice; Jožef Tivadar, kmet in Verona Tibaut, kmetovalka, oba iz Mostja; Mihael Kučan, kmetijski delavec, in Marija Viner, kmet. delavka, oba iz Lendave; Bela Cimerman, vojak in Terezija Bomblek, poljedelka, oba iz Čentibe; Koloman Gerenčer, knjigovodja iz Doline in Rozalija Horvat, gospodinja iz Dol. Lakoša; Ignac Gerič, poljedelec iz Mostja in Marija Zadravec, poljedelka iz Nedelice; Jožef Jelen, avtomehanik in Pavla Ferfolja, gospodinja, oba iz Petišovec.

Dolina

V lendavskem kotu, posebno pa še na skrajnem jugovzhodu, so se že januarja začeli pripravljati za elektrifikacijo. Kot v Pince vasi, Benici in Pince marofu, tako bi že tudi v Dolini radi čimprej svetili. Pripravljajo material in drogove. V akciji sodelujejo vsi vaščani in želijo še letos uresničiti svoj načrt. -ce

Največja tragedija v zgodovinu pomorstva

5

Svet obtožuje

Ko je pristala »Karpathija« s svojim žalostnim tovorom v newyorškem pristanišču, jo je sprejelo ogromno ljudi. Po treh dolgih, napetih dneh čakanja so vsi hoteli zvedeti resnico o tragediji Titanica.

Tragedija Titanica je napravila na svetovno javnost zelo mučen vtis in je povzročila veliko razburjenje. Ljudje se niso razburjali samo zato, ker je pri nesreči izgubilo življenje 1500 ljudi, marveč predvsem zato, ker je cela vrsta okoliščin kazala na to, da se je Titanic potopil po krivdi odgovornih osebnosti družbe »White Star Line«. V javnost so prihajale vedno nove podrobnosti, ki so vse jasneje kazale na krivca te nesreče. Svetovna javnost se je razburjala, ker je bil parnik opremljen preveč razkošno, ni pa imel dovolj rešilnih čolnov in še tisti, kar jih je imel, so bili iz lesa najslabše kakovosti. Rešeni potniki so pripovedovali tudi, kako so nekateri člani posadke odrivali ženske in otroke, samo da bi si priborili vstop v rešilne čolne. Javnosti ni ostalo prikrito niti to, da se je neki moški, preoblečen v ženska oblačila, ob znaku za nevarnost med prvimi rešil in da je bilo v njegovem čolnu le pet ljudi. Svet je zvedel, da se niso menili za svarilne glasove o ledenih gorah in da parnik ni zmanjšal hitrosti. Zvedel je tudi, da je bil krivec za to prav tisti, ki se je ob nesreči prvi vkrcal na rešilni čoln. Vsa svetovna javnost je terjala odgovor na vprašanje:

Kdo je krivec te grozne nesreče? Kdo je tisti, ki se je tako lahkomiselno igral z življenji ljudi na Titanicu?

Ko so ugotovili vse podrobnosti o nesreči, je postalo jasno, da do nje ne bi prišlo, če bi odgovorni ljudje ne opustili najosnovnejših varnostnih ukrepov.

Ogorčeno ljudstvo je odločno zahtevalo, naj se krivce kaznuje. Senat Združenih držav Amerike se je sestal na posebno sejo.

Medtem so razni parniki iskali brodolomce s Titanica. Živega niso našli nikogar več. Našli pa so 303 trupla, ki so plavala na površini. Dva dni po nesreči so potegnili iz vode tudi truplo Jakoba Astorja.

Častihlepnim in dobičkaželjnim magnatom iz »White Star Linea« pa očitki ljudi niso šli do srca. Zahtevali so celo, da se trupla vseh tistih, ki ne morejo biti pokopani na lastne stroške, vržejo spet nazaj v morske valove. Na ta način je bilo pokopanih le 150 ljudi.

Očividka pripoveduje

»Bilo je med 4. in 5. uro popoldne, 20. aprila,« tako začenja pripovedovanje gospa Strunke, potnica na parniku Bremen. »Zagledali smo počasi se premikajočo ledeno goro. Ko smo pripluli bliže, smo opazili precej temnih plavajočih točk. Začutili smo neko tesnobo pri srcu. So to ljudje? Nismo se varali! Ko smo pripluli v neposredno bližino ledene gore, smo spoznali, da je med utopljenci največ moških, nekaj pa je bilo tudi otrok.

»Nihče od nas« — tako nadaljuje očividka — »ne bo nikoli v življenju pozabil prizora, ki se nam je nudil. Videli smo truplo ženske, ki je bila oblečena samo v nočno srajco in je z vso silo privijala k sebi dojenčka. Prizor je bil tako strašen, da si je večina sopotnic zakrila obraz in se opotekajoč odstranila od ladijske ograje.

Ko smo vprašali kapitana, če ne bo pobral trupel, nam je odgovoril:

.Ne, družba »White Star Line« je prosila, naj ne pobiramo trupel, ker je za to določena posebna ladja.'«

V petek, 17. aprila 1912. leta je bila v sejni dvorani zveznega senata v Washingtonu javna preiskava o nesreči Titanica. Ljudi se je v dvorani kar trlo. Kot priča je bil pozvan pred senat tudi generalni direktor »White Star Linea« mr. Bruce Ismay.

Elegantno oblečen, z monoklom na traku, ki se je dotikal njegovega sivozelenega belega telovnika, z lahnim, zlobnim nasmeškom na bledem obrazu, je vstopil mr. Ismay v dvorano.

Med opazovalci na galeriji je zavrelo. Vsi so hoteli dajati duška preziru, ki so ga čutili do gospoda Ismaya. Toda mr. Ismay se ni dosti zmenil za nič kaj prijazne opazke, ki so letele z galerije.

Na vprašanja zaslševalcev je odgovarjal zelo cinično. V svojih zagovorih se je

zapletal v protislovja. Najprej se je izgovarjal, da je bil na Titanicu samo kot potnik. Toda ko ga je nekdo od senatorjev vprašal, če je bilo na Titanicu več ravnateljev družbe, je Ismay odgovoril:

»Ne, bil sem sam in kot tak v določenih ozirih gospodar ladje.«

»In kot tak ste tudi dali povelje kapitanu, naj ne upošteva svarila in naj pusti s polno paro pluti dalje?«

»Ne, ne, nesporazum! Bil sem le navaden potnik.« (Smeh na galeriji.)

Na vprašanje, če je res, da je preoblečen v ženska oblačila zasedel skoraj prazen rešilni čoln, se je Ismay nasmehnil, ni pa odgovoril.

»Ne morem vas prisiliti, da odgovarjate na moja vprašanja,« je dejal zaslševalec. »Toda vaš molk vas pred očmi javnosti obtožuje, mr. Ismay.«

»Bila je moja dolžnost, da se rešim, ker le tako sem lahko poročal o katastrofi svoji družbi,« je dejal z zaničljivim nasmeškom gospod Bruce Ismay.

Pod točo psovk in opazk iz galerije je priča zapustila dvorano.

Še isti večer so ameriški časopisi prinesli podrobnosti o poteku zaslišanja. Z velikimi črkami so na prvih straneh poročali, da je bilo dokazano, da je glavni krivec nesreče — Ismay.

Dokazano je bilo:

da je generalni direktor J. B. Ismay prisilil inženirje Titanica, da kljub svarilom niso zmanjšali hitrosti parnika;

da je generalni direktor J. B. Ismay dal kapitanu Titanica povelje, naj se ne ozira na svarila nemškega parnika o ledenih gorah;

da je generalni direktor J. B. Ismay varal potnike na Titanicu, češ da je Titanic nepotopljiv;

da se je generalni direktor J. B. Ismay, brž ko je zaslutil resno nevarnost, potuhnil in skril pred potniki in posadko in

da se je generalni direktor J. B. Ismay, preoblečen v ženska oblačila, prvi vkrcal na rešilni čoln.

Nagrajen

Ismay se je po zaslišanju vrnil s prvim parnikom »White Star Linea« v London. Med prvo svetovno vojno je bil povišan v plemiški stan. Dodeljena mu je bila lepa služba v britanskem mornariškem uradu.

Njegovo ime pa nikoli ne bo izbrisano iz zgodovine pomorskih nesreč. Za to jamči 1449 človeških življenj, ki jih je terjala nesreča Titanica.

*

Tako se je potopil Titanic in taka je bila najpretresljivejša drama, kar jih doslej beleži zgodovina pomorstva.

(Konec)

Trg kmetijskih pridelkov

Povprečne cene kmetijskih pridelkov so bile v začetku prejšnjega meseca na isti višini kakor v januarju, vendar pa je v teku meseca prišlo do podražitve, tako da so sedanje povprečne cene za okoli 2 do 4% višje kakor v januarju. Povečale so se cene svežega mesa, krompirja in drugega zimskega sočivja, kakor tudi jabolk, padle pa so cene koruze, pšenice, mleka in jajc, medtem ko so povprečne cene drugih kmetijskih pridelkov ostale v glavnem neizpremenjene.

Do povečanja cen svežega mesa prihaja v glavnem zaradi čedalje manjše ponudbe živine za klanje, kar je normalen pojav v začetku vsake pomladi. Sezonskega značaja je tudi porast cen krompirja, ki se gibljejo od 14 do 16 din (v Bjelovaru, Bitolju) do 25 din za kg (v Splitu, Sarajevu, Skoplju, Titogradu). Vzrok podražitve krompirja in deloma tudi fižola je večje povpraševanje po teh pridelkih za spomladansko setev, kakor tudi sezonsko zmanjšanje zalog.

V zadnjih tednih februarja so bile neizpremenjene cene pšenice, obenem pa je padla cena koruze, kar se pojasnjuje z izenačenjem splošnih cen na trgu žita. Vse večji uvoz pšenice je vplival na stabilnost cen domače pšenice, tako da je moralo priti do padca cen koruze, ki so stalno naraščale po lanski slabi žetvi. Menijo, da je novi padec cen jajc, mleka in mlečnih izdelkov prav tako sezonskega značaja, opaža pa se tudi čedalje večja ponudba teh živil. Tržne cene jajc se gibljejo od 11 din (Novi Sad, Karlovac, Bijelina, Maribor) do 15 din (Split, Reka, Banja luka, Bitolj).

V tem mesecu se more pričakovati, da se bodo še pojavila podobna kolebanja povprečnih cen, ker bodo na splošno raven cen še nadalje v glavnem vplivale sezonske razmere.

Vsem, ki so bili v Trieru!

8. in 9. marca je minilo deset let, ko je ameriška V. tankovska brigada pod poveljstvom generala Pattone osvobodila veliko število prekmurskih mož in fantov. Zato pozivam vse, ki so bili v taborišču Petzisberg v Trieru, da mi sporočite kdaj, kje in kako bomo proslavili deseto obletnico osvoboditve in se spomnili šestmesečnega trpljenja v nemškem taborišču.

Obvestila pošljite na naslov: Jože Gider, Vanča ves 15, p. Tišina.

ŠAH

Na brzopoteznem turnirju zadnjega meseca je v Lendavi zmagal Karel Varga, ki ni izgubil nobene partije.

ŠAHOVSKA SEKCIJA GORNJI PETROVCI PRVAK GORIČKE

V tekmovanju za okrajno šahovsko prvenstvo v gorički coni je imela največ uspeha šahovska sekcija Petrovci. Premagala je vse svoje nasprotnike in zbrala 38 točk. Sledijo: Grad 27 točk, Kuzma 20 točk, Križevci 13 točk, Šalovci 12 točk in Rogaševci 10 točk. Prvaka odlikujeta disciplinirano in borbenost. T. M.

Okrajna gasilska zveza v Murski Soboti

OBVESČA:

NEVARNOST POVODENJ. Zaradi velikih količin snega in morebitne hitre odjuge pozivamo PGD, da naraščanje vode stalno nadzorujejo, zlasti tam, kjer bi lahko nemoten odtok oviral led.

SNEG. Pred vrati in izvozi iz orodišča in garaž morajo vsa društva sproti odstranjevati novo zapadli sneg. Opaža se, da nekatere vasi ne čistijo snega s cest in je zato dohod v primeru požara onemogočen (primer Bodonci).

KNJIŽICA ŠT. 5. Nekatera društva še vedno niso poslala po knjižico št. 5, II. izdaje, zato jih vabimo, da knjižico dvignejo v naši pisarni.

TROMESEČNO POROČILO. Uvedeni so novi obrazci za tromesečna poročila. Vabimo sekretarje društev, da si obrazce pravočasno preskrbijo. Rok za poročilo I. tromesečja je od 25. do 31. marca.

SEKTORSKE KONFERENCE. Vabimo sektorske štabe, da v času od 25. do 30. t. m. skličejo sestanke poveljnikov in se pogovorijo o spomladanskem delu.

ZAPISNIKI OBČNIH ZBOROV. Ponovno pozivamo društva, ki še do danes niso v dveh izvodih dostavila zapisnikov občnega zbora, da to store v najkrajšem času, sicer bomo odgovornega poklicali na zagovor.

Iz pisarne OGZ

Vsem čebelarjem okraja Murska Sobota

Upravičeno sumimo, da je večina naših čebelnjakov okužena z zajedalcem noseme (Nosema Apis Zander). Zaradi tega pozivamo vse čebelarje, tudi one, ki niso člani našega čebelarskega društva, da pošljejo Čebelarskemu društvu v M. Soboti najmanj 30 mrtvih čebel, umrlih v enem panju ob prvem spomladanskem letu. Posebno pa naj pazijo, da bodo poslali onemogle čebele, ki ponavadi padejo pred čebelnjak. Čebele naj pošljejo v oviti škatlici vžigalic, ki naj vsebuje točen naslov čebelarja. Opozarjamo tudi, da bo 13. marca t. l. letni občni zbor Čebelarskega društva in naj delegati in člani prineso čebele na občni zbor.

Odbor za zatiranje čebelnih kužnih bolezni.

POZIV

Okrajni ljudski odbor v Ljutomeru je na osnovi čl. 1. točke a Uredbe o prenehanju podjetij in obrtov (Ur. list FLRJ št. 51/53) in na predlog Sveta za gospodarstvo OLO Ljutomer odredil dne 24. febr. 1955 postopek za likvidacijo Mestne krojaške delavnice v Ljutomeru. Postopek mora biti zaključen najpozneje do 30. marca 1955. V postopku likvidacije bodo izvrševali naloge likvidacije: tov. Zvonka Semenič, Janko Kosi in Miro Strežaj kot organi Okrajne likvidacijske komisije, v pisarni uprave »Panonija« v Ljutomeru, Prešernova 28.

Upnike pozivamo, da priglasijo svoje terjatve likvidacijski komisiji v roku 30 dni po objavi tega oglasa in pozivamo vse dolžnike Mestne krojaške delavnice v Ljutomeru, da nemudoma poravnajo svoje dolgove.

Likvidacijska komisija

MALI OGLASI

ESPERANTO SE LAHKO NAUČITE z dopisnim tečajem. Prvo lekcijo pošlje proti predložitvi 50 din Zveza esperantistov Slovenije, Ljubljana, Miklošičeva c. 7.

PISALNI STROJ, znamke »Underwood«, generalno popravljen, prodam. — Vprašati pri Ludviku Malačiču, Kančevci 12.

KLAVIRSKO HARMONIKO manjšo — kupim. — Štefan Kučan, Salamenci 42, p. Puconci.

SOBOSLIKARSKEGA VAJENCA sprejmem takoj v uk. — Ludvik Šoš, Veščica v Prekmurju.

SAMSKO SPALNICO prodam. — Naslov v upravi lista.

KOVAŠKO ORODJE, kompletno, prodamo zaradi smrti. — Naslov v upravi lista.

IZRUVAČ, dobro ohranjen, za krompir, primeren za zadružno gospodarstvo, prodam. — Kupci naj se oglasijo v Vučji vasi št. 40, okraj Ljutomer.

VRTNAR, ki je vešč tudi sadjarstva, dobi takoj službo. — Kmetijsko gospodarstvo Crnci — Apače.

GOSPODINJSKO POMOČNICO, ki zna kuhati, sprejmem. — Lora Colarič, Maribor, Aškerčeva 19.

ŽREBETA, stara od 1 do 3 let, in razne poljedelske stroje prodamo. — Kmetijsko gospodarstvo Crnci — Apače.

POSESTVO, vinograd, njive, sadonosnik, travnik in gozd, vsega v izmeri od 6,07 ha, stanovanjsko in gospodarsko poslopje v dobrem stanju ugodno prodam. Informacije dobite pri Rudiju Kmetecu, OLO, M. Sobota, soba št. 6. Kupcem se ponuja zelo ugodna prilika!

»SAMEC S PREMOŽENJEM IN DRŽAVNO SLUŽBO« naj pride po ženitovanjsko ponudbo na upravo lista.

KINO

BELTINCI. — 12. in 13. marca ameriški barvni film »Bomby«.

RADGONA. — 12. in 13. marca ameriški vestern film »Pregnanci iz Poker-Flajta«. — 16. marca ameriški film »Zgodbe iz predmestja«.

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU. — 12. in 13. marca ameriški glasbeni film »Rapsodija otožnosti«. — 16. marca francoski film »Polkovnik Ohabert«.

RADENCI. — 12. in 13. marca ameriški barvni film »Konec sveta«. — 17. marca ameriški film »Preobrat«.

GRAD. — 13. marca angleški film »Hoffmannove pripovedke«. — 20. marca francoski film »Prazaik«.

ČEPINCI. — 13. marca avstrijski film »Prijatelja«. — 20. marca francoski psihološki film »Pravici je zadoščeno«.

LENDAVA. — Od 11. do 13. marca ameriški kriminalni film »Preobrat« — od 15. do 16. marca angleški letalski film »Hitrejši od zvoka«.

»PARK« M. SOBOTA. — Od 11. do 13. marca ameriški barvni film »Trobente in bobni« — od 15. do 17. marca ameriški film »V senci mržnje«.

VELIKA POLANA. — 12. marca angleški kriminalni film »Skrivnost sobe št. 19« — 20. marca francoski zabavni film »Mesečnik Bonifacij«.

SEJMI

OKRAJ M. SOBOTA: Beltinci v sredo, 16. marca živinski sejem; Črensovci v ponedeljek, 14. marca živinski in kramarski sejem; Dobrovnik v četrtek, 14. marca svinjski sejem; Gor. Petrovci v ponedeljek, 14. marca živinski sejem; Grad v sredo, 16. marca živinski sejem; Križevci v sredo, 16. marca živinski sejem; Lendava v torek, 15. marca živinski in kramarski sejem; Šalovci v sredo, 16. marca živinski sejem; Tišina v sredo, 16. marca živinski sejem; Turnišče v torek, 15. marca živinski sejem, v četrtek, 17. marca svinjski sejem.

Tedenski koledar

Nedelja, 13. marca — Kristina
Ponedeljek, 14. marca — Leon
Torek, 15. marca — Klemen
Sreda, 16. marca — Hilarij
Četrtek, 17. marca — Jedrt
Petek, 18. marca — Edvard
Sobota, 19. marca — Jožef

GIBANJE SONCA. — 21. marca vzide ob 6,05 uri in zaide ob 18,15 uri, dan pa je dolg 12 ur in 10 minut.

LUNINE MENE: 16. marca ob 17,36 uri zadnji krajec.

SPOMINSKI DNEVI:

13. 1848. — Izbruhnila na Dunaju marčna revolucija, ki je pometla z absolutizmom. Nasilnik minister Metternich je moral zbežati.

14. 1883. — Umrl v Londonu ustanovitelj znanstvenega socializma Karl Marx, ki je leta 1848. izdal s svojim sodelavcem Friedrichom Engelsom Komunistični manifest. Marx je pokopan na londonskem pokopališču Higa Gate.

15. 1942. — Pričetek III. sovražne ofenzive proti enotam POJ in NOV; 1943. — Napad Severnoprimorskega odreda na Drežnico pri Bovcu, padla vsa posadka.

17. 1944. — Zasavski partizani so napadli premogokop v Zagorju, na Lokah in v Kisovcu ter občutno poškodovali rudniške naprave.

18. — Dan mednarodne pomoči in ljudske solidarnosti; 1914. — Zadnje ustoličenje na Gosposvetskem polju po staroslovenskem obredu; 1719. — Trst in Reka sta postali svobodni pristanišči; — 1904. — Rojen Srečko Kosovel v Sežani na Krasu.

19. 1931. — Ustanovljeno beograjsko delavsko društvo, prva politična organizacija delavskega razreda v Srbiji; 1945. — Začetek sovražne ofenzive na Primorskem.

19. 1945. — V različnih madžarskih mestih konfinirajo bivše jugoslovanske orožnike, financarje in bivše jugoslovanske podoficirje.

Zidarje, priučene zidarje in delavce

sprejmemo takoj ali pozneje v službo. Delo v zaprtem prostoru. Priučeni zidarji bodo lahko po izkazani praksi položili izpite.

Sprejmemo tudi

gradbene delovodje

takoj ali pa kasneje. — Hrana in stanovanje zagotovljena!

GRADBENO PODJETJE »GRADITELJ«, Ljubljana, Šmartinska cesta 64/b.